

Swedish A: literature – Standard level – Paper 1
Suédois A : littérature – Niveau moyen – Épreuve 1
Sueco A: literatura – Nivel medio – Prueba 1

Wednesday 10 May 2017 (afternoon)
Mercredi 10 mai 2017 (après-midi)
Miércoles 10 de mayo de 2017 (tarde)

1 hour 30 minutes / 1 heure 30 minutes / 1 hora 30 minutos

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a guided literary analysis on one passage only. In your answer you must address both of the guiding questions provided.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez une analyse littéraire dirigée d'un seul des passages. Les deux questions d'orientation fournies doivent être traitées dans votre réponse.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un análisis literario guiado sobre un solo pasaje. Debe abordar las dos preguntas de orientación en su respuesta.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Du ska analysera **en** av de båda texterna. I din text måste du använda dig av de båda ledfrågorna.

1.

Sub luna¹

Sub luna amo².

Mörk är min brud,
brinner i bruna kvällar,
dansar i månglitterskrud,
5 doftar som nattglim
under en kornblixtsky,
svalkar som morgondaggen,
växlar som nedan och ny.

Sub luna bibo³.

10 Mörkt är mitt öl,
svartmältat korn dess kärna,
skummet som månglittermjöl.
Tankar och löjen
sväva kring kannans rund,
15 sväva som läderlappar,
sväva som guldlöv i lund.

Sub luna canto⁴.

Mörk är min sång,
suckar som våg i vassen,
20 rullar som bränningens gång,
reser sig trotsig,
sjunker tillbaka tung,
ebbar sin tid och flödar,
gammal och kvalfullt ung.

25 Sub luna vivo⁵.

Mörkt är mitt liv,
ringa och vanligt i öden,
sorger och tidsfördriv.
Gärna jag delar
30 tingens förgängliga lott,
lycklig att lida och njuta
jordlivets fulla mått.

Sub luna morior⁶.

Mörk är min grav.
35 Giv mig åt namnlös torva
eller åt vind och hav:
vilan i mullen,
eller ett skärat stoft,
fladdrande som min längtan
40 fladdrat mot månklara loft.

Erik Axel Karlfeldt, ur *Hösthorn* (1927)

¹ sub luna: under månen
² amo: jag älskar,
³ bibo: jag dricker,
⁴ canto: jag sjunger,
⁵ vivo: jag lever,
⁶ morior: jag dör.

- (a) Diskutera hur diktens poetiska röst används och vilken effekt detta har.
- (b) Hur bygger poeten upp stämningen och rörelsen i dikten?

2.

Stekflottet fräste kring spisen. Matoset blandades med lukten av gödsel och ingrodd fotsvett. Det var varmt och instängt i köket, kvällskvavt, liksom åska i luften.

– Så du ville inte ha nån middag du? sa mamma och kastade en blick.

Men det låg ingen beskyllning i det, bara en undran om vad jag hade haft för mig hela
5 dagen, varför jag inte sa till innan jag försvann.

Stora saker, tänkte jag febrigt. Något som ingen ska få reda på. Som bara jag ska veta om.

– Hade några fågelbon att titta till, svarade jag utan att ljuga. Gröngölingen verkar ha försvunnit men törnsångaren har kommit, jag hörde en som var i extas borta vid Lövbäcken.

10 Hon log ömsint och överseende, kom fram och strök med handryggen mot min kind som för att trösta mig. Huden glänste av svett fast hon bara hade en kortärmad tunika på sig.

– Du och dina fåglar, sa hon. Att du aldrig ledsnar?

Far lyssnade inte. Han satt i sitt hörn och förde in väderleksnoteringarna i det svarta vaxdukshäftet, drog pilar och streck, ritade kurvor och molnformer och skakade uppgivet på
15 huvudet. Det verkade som om han knappt fick luft, eller som om det var något som inte stämde, att han inte hittade de rätta sambanden.

Den där tunga andningen.

Vi satt på var sin sida av bordet, far och jag, så långt ifrån varandra vi kunde komma.

20 Det hade bara blivit så. Han så att han kunde ha uppsikt över köket och jag med trädgården för ögonen. Blommande äpple och plommon, en flik av himlen där tornseglarna skulle komma pilande vilken dag som helst.

– Att vi inte får något regn är väl en sak, mumlade han halvt för sig själv. Men en sån helvetes åskvärme i maj månad. Då är det något som inte är som det ska.

25 Hårtussarna i öronen var gråa av ringvälningsdamm. Bakom honom på väggen hängde ett rostigt lieblad till minne av farfar.

– Alltid är det något, sa mamma. Är det inte för torrt eller för hett så är det för surt eller för kallt?

– Men så är det också ett skottår med tretton månader, fortsatte han inne i sitt. Det trodde jag inte att jag skulle behöva uppleva mer i detta livet.

30 Far hade fört bok över vädret sedan han var fjorton år. Tre gånger om dagen antecknade han lufttryck, temperatur, vindförhållanden och eventuell nederbörd, och när han hade gjort undan i lagården brukade han sätta sig ner och sammanfatta det senaste dygnets väder.

Om det hade varit mulet eller klart, dimma eller dis, hur vinden hade växlat och molnen förändrats, mellan vilka klockslag det hade regnat, haglat eller snöat, hur det såg ut jämfört med
35 tidigare år. Tendenser och siarmärken, hundratals olika molnformer och deras konsekvenser.

– Sångtrasten hade kläckt när jag kom, sa jag. Alla fyra hade klarat sig. Den murar boet med cement invändigt och lägger det mjuka utåt.

Far tittade upp, mönstrade mig betänksamt som om han hade något att anmärka på.

Tomas Bannerhed, ur *Korparna* (2011)

- (a) Diskutera hur relationerna mellan personerna i texten skildras av författaren.
- (b) Kommentera hur författaren använder det fysiska rummet i texten och vilken effekt detta har.